

Utricularia vulgaris

347.6

U-26.

347.6
Ա-26

347.6 01.2013

Ա-26 *Լիբանան*

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՊԱՐԼԱՄԵՆՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
7/31 1992
MAR 2010

ՖԻԻԶԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

630
3-ԱՔ

ԵԳՈՐ ԱՒԱԳԵԱՆ ԴԱԹԵԱՆԻ

ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻՇԻՆԻ ՍՐԲԱԶՆԵ ՍԻՆՈԳԻՆ
Թիֆլիզաբնակ վաճառական Եգոր Աւագեան Դաւթեանի ժառանգներ՝ գնդապետուհի Մարիամ Սուրէնեանից, Եկատերինա եւ Բարսեղ Դաւթեաններից

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

1906 թւականին վախճանւած մեր եղբայր Եգոր Աւագեան Դաւթեանը Թիֆլիզի Շրջանական Դատարանում հաստատւած իր կտակով պարտաւորեցրել է մեզ իր կարողութեան մի մասը յատկացնել բարեգործական նպատակով՝ ըստ մեր ժառանգներիս բարեհայեցողութեան:

Ի նկատի ունենալով, որ ներկայումս հայ գիւղական ազգաբնակիչները, շնորհիւ գիւղատնտեսական գիտութեանց բացակայութեան, գտնուում է ծայր աղքատութեան մէջ, և որ այդ ուղղութեամբ նրան տւած գիտութիւնը ահազին արժէք ունի մեր երկրի տնտեսական դրութեան բարձրացման համար, մենք՝ ժառանգներս որոշեցինք ի յիշատակ մեր հանգուցեալ եղբայր Եգոր Աւագեան Դաւթեանի հիմնել Անդրկովկասի հայաբնակ շրջաններից մէկում գիւղատնտեսական դպրոց:

Գիւղական հասարակութիւնների կողմից մեզ արւած բազմաթիւ դիմումներից մենք գերադասեցինք այդ նպատակի համար Ս. Էջմիածինը, որպէս հայաբնակ կենտրոն, շրջապատւած բազմաթիւ գիւղերով և ծխական դպրոցներով, մանաւանդ որ նա, ունենալով Գէորգեան ձեմարանի նման մի կարևոր հաստատութիւն, մեր կարծիքով, ամենից համապատասխան վայրն է ներկայացնում մեր վերը յիշած նպատակների համար:

Ահա թէ ինչու մենք՝ հանգուցեալ Ն. Ա. Դաւթեանի ժառանգներս դիմում ենք Սրբազան Սինոդիդ իրագործելու մեր վերև յիշած նպատակը հետևեալ առաջարկներով և պայմաններով:

Առաջին: Ապագայ Գիւղատնտեսական Դպրոցը համարելու է Գէորգեան ձեմարանի Գիւղատնտեսական Բաժանմունք և կրելու է «Եգոր Աւագեան Դաւթեանի Գիւղատնտեսական Բաժանմունք» անունը:

Եկրորդ: Այդ ճիւղի բացման և պահպանման համար առաջարկում և նւիրում ենք Խօթանաստուհինգ հազար ըուրլի՝ հինգ տոկոսաբեր օբլիգացեաններով, որպէս անձեռնմխելի գումար, որը պահւելու է Ս. Էջմիածնի Սինոդում և որի տոկոսները գործադրւելու են Գիւղատնտեսական Բաժանմունքի պահպանման վրայ: Բացի այդ գումարից համարանշարի շինութեանց, կան կարասիքի, անհրաժեշտ կենդանի և մեքենայի (գոյքի) համար, որպէս սկզբնական ծախք, յատկացնում ենք անհրաժեշտ հազար ըուրլի:

35975 - 62

Սինոդիկալ
1906
Մարտի 1

Երրորդ: Գիւղատնտեսական Բաժանմունքը սկիզբ է դրելու Փորձնական Դաշտով, իր յատուկ տնտեսութեամբ և վարչութեամբ. նա գտնւելու է Նորին Օծութիւն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի բարձր հովանաւորութեան տակ և կառավարւելու է մի յատուկ ծրագրով, որ կ'մշակենք մենք ժառանգներս Սրբազան Սինոդի, Գէորգեան Ճեմարանի վարչութեան, Կովկասեան Հայոց Բարեգործական և Թիֆլիզի Հայ Գիւղատնտեսական—Տնայնագործական Ընկերութեանց ներկայացուցիչների մասնակցութեամբ:

Չորրորդ: Թէ ապագայ Բաժանմունքը և թէ սկզբի տարիներում հիմնւած Փորձադաշտը ունենալու է իր յատուկ նախահաշիւը՝ անկախ Ս. Էջմիածին տնտեսութեան նախահաշիւից, որը սակայն ներկայացուում է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի հաստատութիւն՝ ամեն տարի յունւարին:

Հինգերորդ: Գիւղատնտեսական Բաժանմունքը և Փորձադաշտը կառավարւելու է իր գումարի սովորներով, տնտեսութեան տւած եկամուտներով, աշակերտների թոշակներով, ներրատուութիւններով ու նպաստներով, որ նա կստանայ մասնաւոր անձերից, հասարական հիմնարկութիւններից և այլն:

Վեցերորդ. Գիւղատնտեսական Բաժանմունքը ունենալու է իր յատուկ կանոնադրութիւնը՝ յարմարեցրած Գէորգեան Ճեմարանի և մեր եկեղեցական ծխական դպրոցների ծրագրին այնպէս, որ մի օրգանական կապ ստեղծւի առաջինների և վերջինների միջև: Այդ կանոնադրութիւնը կ'մշակեն երրորդ կէտում յիշւած անձանց և հաստատութիւնների ներկայացուցիչները, որը և կ'ներկայացւի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի վերջնական հաստատութիւն:

Եւ ան այդ հաստատութեան (Գիւղատնտեսական Բաժանմունքի և Փորձնական դաշտի) գոյութեան և հարատւութեան համար առաջարկում ենք Սրբազան Սինոդին յատկացնել Էջմիածնապատկան—նրա սահմաններում գտնւած յիսուն դեսեատին ջրարօրի յարմարագոյն մի հողաըստին, որի ոռոգման համար Վաղարշապատ գիւղի հասարակութիւնը յատուկ արձանագրութեամբ և համախօսականով

յատկացրել է իր իրաւանց տակ գտնւած ջրից երեք բաշ: Միաժամանակ նոյն գիւղական հասարակութիւնը պարտաւորւում է մի վճռով հաստատել, որ նա երբէք ապագայում վէճ չէ առաջացնելու և յետ չէ պահանջելու ոչ տւած երեք բաշ ջրի և ոչ էլ յիսուն դեսեատին հողի համար ոչ Ս. Սինոդից և ոչ Գիւղատնտեսական Բաժանմունքից կամ նրա Փորձադաշտից:

Եթէ այս կամ այն աննախատեսելի պատճառով Գէորգեան Ճեմարանին կից Գիւղատնտեսական Բաժանմունքը կամ Փորձնական դաշտը դադարի գոյութիւն ունենալուց, այդ դէպքում անձեռնմխելի գումարը անցնում է կամ մի այլ Անդրկովկասի հայաբնակ շրջանում գտնւած նոյնանման նպատակներ ունեցող հաստատութեան, կամ հայկական կուլտուրական մի ուրիշ ձեռնարկութեան—ըստ որոշման այն անձանց և հաստատութիւնների ներկայացուցիչների, որոնցից կազմւած է լինելու Գիւղատնտեսական Բաժանմունքի Տնտեսական Խորհուրդը, իսկ շարժական և անշարժ գոյքը մնում է Ս. Էջմիածնին, որպէս նրա սեփականութիւն:

Ժառանգներ Ե. Ա. Դաւթեանի՝
Եկասեիւն Աւագեան Դաւթեան
Մարիամ Աւագեան Դաւթեան

Յունիսի 2-ին, 1911 թ.
Թիֆլիզ.

ԳԱԽԹԵԱՆ ԳԻՒԴԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱԴԱՇՏ
ԷՋՄԻԱԾՆՈՒՄ

(Յախագիծ)

Փորձադաշտի նպատակը: Փորձադաշտ (опытное поле) կամ օրինակելի տնտեսութիւն (образцовое хозяйство) այն գիտական-գործնական գիւղատնտեսական հաստատութիւնն է, որը նպատակ ունի՝ մի կողմից ուսումնասիրել Վաղարշապատի ռայօնում (շրանում) գոյութիւն ունեցող բնական-տնտեսական բոլոր պայմանները—ստեղծելու համար այդ շրջանին համապատասխանող լաւագոյն տնտեսութեան եղանակներ և ձևեր, իսկ միւս կողմից նա հնարաւորութիւն է տալու Փորձադաշտում պարբերաբար աշխատողներին ձեռք բերել նոյնանման տնտեսութիւններ կազմակերպելու հմտութիւն՝ համաձայն այն միջոցների, որ կ'ունենան իրենց տրամադրութեան տակ աշխատաւորները իրենց գիւղում, կամ մի այլ տեղ՝ որը գտնւում է նման կլիմայական—հողային պայմաններում, ինչ և Փորձադաշտն է:

Սրանից երևում է, որ փորձադաշտը նեղ մտքով գիւղատնտեսական գործնական ռպրոց է, որի աշակերտները կազմում են նրանում պարբերաբար աշխատողները (պրակտիկանտները):

Ընդունելութիւնը Փորձադաշտում: Փորձադաշտ ընդունւելու են Գէորգեան Ճեմարանի սաները և պատանիներ՝ 15 տարեկանից, որոնք սակայն անցած կլինեն տարրական, քաղաքային ստորին, գոնէ երկրասեան դպրոցների դասընթացը:

Աշխատանքները Փորձադաշտում սկսւում են առաւօտները վաղ ժամ 4—5-ից և տևում են մինչև երեկոյ ժամ 6—7-ը՝ օրական 4—5 ժամ հանգրստով: Աշխատաւորները մասնակցելու և կատարելու են այն բոլոր աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են Փորձադաշտի տնտեսութեան համար:

Փորձադաշտի աշխատանքները կատարւում են համաձայն նախապէս կազմւած տնտեսութեան պլանի՝ դեկավարութեամբ գիւղատնտեսութեան մէջ թէ տեսականապէս և թէ գործնականապէս հմուտ մասնագէտի, որը և փորձադաշտի պատասխանատու կառավարիչն է:

Փորձադաշտը ունենալու է այլ մասնագէտներ էլ, որոնք ապրելու են Փորձադաշտում և կատարելու են նրանց յանձնւած գործը:

Փորձադաշտի տնտեսութիւնը: Դաւթեան Փորձադաշտը Էջմիածնում ըզբազւելու և առաջ է տանելու այն կուլտուրաները, որոնք յատուկ են Անդրկովկասի տաք և ջրաբեր շրջաններին, հետևապէս այստեղ տնտեսութիւնը հիմնւելու է

Երկրագործութիւնից ա). Աշնանացան և գարնանացան հացաբոյսերի մշակութեան վրայ, բ) Բամբակի շաքարացան և ամենարդիւնաւոր կուլտուրայի, գ) Իւղապտուղների՝ կառւածաի, քնջութի, տիզկանի (գերշագ) և այլն դ) Արմատենիների՝ գետնախնձորի, գազարի, ճակնդեղի, ստեպղինի և այլն, ե) կուլտուրական խոտաբոյսերի՝ առւոյտի, երեքնուկների, եգնուկի և դրանց խոտնուրդների և զ) Այդ բոլոր կուլտուրական բոյսերից լաւագոյն սերմեր բուծանելու, և դրանց տարածելու գործի վրայ:

Այդ բոյսերի մշակութեան հետ միաժամանակ փորձեր են անելու՝ պրտ-
դափոխութեան, հերկի գանազան եղանակների, գոմաղպի և արհեստական
պարարտանիւթերի գործադրութեան և դրանց բոյսերի ու հողի վրայ ունեցած
ազդեցութեան, վարերի տարբեր խորութեան, գութանների և ցաքաններից
զանազան տեսակների, երկրագործական այլ գործիքների և մեքենաների կի-
րառութեան, միջնակների մշակութեան ազդեցութեան և հողի և այլ խոնաւու-
թեան տնտեսութեան և այլ փորձերի վրայ:

բ) Պտղաբուծութիւն և պարտիզպանութիւն: Հողին և կլիմային համա-
պատասխան տարբեր պտղատու ծառերի ընտրութիւնը, այգու հողի մշակու-
թիւնը—պլանտաժ, կիսապլանտաժ, պատուաստների զանազան տեսակներն ու
եղանակները: Այգու և պտղատու պարտէզների խնամքը՝ զարգացման բոլոր
շրջաններում: Կուր վնասատուների դէմ. բժշկութիւն սնկային և այլ հիւանդու-
թիւնների:

գ) Տնկարան—տնկարանի նախապատրաստութիւնը, սերմին ու խնամքը
առաջին երկու տարում:

դ) Վազարուծութիւն: Խաղողի օրինակելի այգի—գինու և գեսսերտի տե-
սակ խաղողներով: Իրանց մշակութիւնը և պահպանելը:

ե) Մրգաբուծութիւն—Մրգեր խնամելը, պահելը, դրանցից կոնսերվներ
պատրաստելն ու դրանց չորացնելը զանազան սիստեմի մեքենաներով, վա-
ռարաններով և մրգերից արդիւնագործական սպրանք շինելը:

զ) Շերամապահութիւն—Տնկարան, շերամատուն, որդի կերակրելը, շե-
րամի խնամքը և նրանից սերմ ստանալը:

է) Մեղաբուծութիւն:—10 փեթակ՝ ցուցական փեթակներով և մեղա-
բուծական ողջ ընթացքով ու մեղուների հիւանդութիւնների բժշկումը:

ը) Անասնապահութիւն: Լծկան եզների և ձիերի խնամքը—դրանց կանո-
նաւոր գործադրութիւնը տնտեսութեան մէջ:

թ) Կաթնատնտեսութիւն: Կովերի ընտրութիւնը, խնամքն ու կերակրելը
(կերակրի ներմաներ), կաթ և նրանից կաթնային մթերքներ պատրաստելը
(իւղ, պանիրներ, սեր, սպորոզ, և այլն):

ժ) Բանջարաբուծութիւն: Վաղահաս բանջարներ և մրգեր բուծանելու ե-
ղանակը՝ շերմոցում, սառ շերմոցում և բաց տեղերում. խնամքը և բժշկութիւնը:

Փորձնական դաշտում գործնական աշխատանքները սկսելու են մարտի
սկզբից և տեւելու մինչև նոյեմբերի վերջը:

Տեսական գիտութիւն: Տեսական գիտութիւնները՝ հիմնած նախորդ ա-
միսների գործնական պարապմունքների փորձերի և հետաւանքների վրայ—ի-
րանց բացատրութիւնը և հիմնաւորումը ստանալու են ձմեռային ամիսներում՝
գեկտեմբերից մինչև մարտ, որ կատարւելու է յատուկ ժամերին Փորձադաշտի
լսարանում և լաբօրատորիայում:

Ջրոյցներ հասակատրների համար: Բացի դա տեղի են ունենալու զիւ-
ղատնտեսական յատուկ զրոյցներ և դասախօսութիւններ, որոնց կարող են
ներկայ լինել հասակաւոր, կիսագրագէտ և նոյն իսկ անգրագէտ զիւղացիներ:

Ապրուստի եւ այլ պայմաններ: Փորձնական պարապմունքներին պարբե-
րաբար մասնակցողները վարձ չեն վճարում. նրանք ապրելու և կերակրւելու
են իրենց հաշուով—գիւղում (Վաղարշապատում) կամ Փորձադաշտում որոշ
պայմաններով և վճարով:

Աշակերտների թիւը: Փորձնական դաշտը կարող է ընդունել պարբերա-
բար աշխատաւորներ (պրակտիկանտներ) 25—30 հոգի:

Տնտղութիւն եւ վկայական: Դասընթացները—գործնական պարապմունք-
ների հետ Փորձադաշտում տեւելու են երկուսից—երեք տարի:

Լրիւ դասընթացներ աւարտողները և գործնական պարապմունքներին
երկու տարի մասնակցողները ստանում են վկայական Փորձադաշտի Տնտեսական
Խորհուրդից՝ անդամների ստորագրութեամբ:

Փորձադաշտի նիւթական միջոցներ:

Փորձադաշտը պահելու է ա) Դաւթեան ժառանգների նւիրած գումարի
տոկոսներով, բ) տնտեսութեան եկամուտներով, գ) աշակերտների թոշակով և
դ) Փորձադաշտին արւած յատուկ նւիրաբերութիւններով—սակայն նա համար-
ւելով Ս. Էջմիածնի տնտեսութեան օժանդակ հաստատութիւն, կառա-
վարւելու է իր յատուկ Տնտեսական Խորհուրդով, որի անդամները հաստատ-
ւում են Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսի կողմից:

Տնտեսական Խորհուրդ: Դաւթեան Գիւղատնտեսական Բաժանմունքի և
Փորձադաշտի Տնտեսական մասը կառավարում է Տնտեսական Խորհուրդը, որը
կազմւած է լինելու ա) Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մի ներկայացուցչից, բ)
Դաւթեան ժառանգների մի ներկայացուցչից, գ) Բաժանմունքի կառավարչից
դ) Գէորգեան Ճեմարանի տեսչից, ե) Վաղարշապատի հասարակութեան մի
ներկայացուցչից (ընտրւած երեք տարով), զ) Վաղարշապատի Հայոց Բարե-
գործական Ընկերութեան մի ներկայացուցչից և է) Թիֆլիզի Հայ Գիւղատն-
տեսական և Տնայնագործ. Ընկերութեան Վաղարշապատի ճիւղի մի ներկա-
յացուցչից—(եթէ այդպիսի ճիւղ երբ և իցէ բացւի Վաղարշապատում): Տնտե-
սական Խորհուրդին նախագահելու է Բաժանմունքի կառավարիչը, որը և
պաշտօնական ներկայացուցիչն է այդ հաստատութեան: Թէ Սինդիկ և Թէ այլ
օրինական մարմինների առաջ*):

Նախահաշիւ եւ տնտեսական պլան: Տնտեսական Խորհուրդը իւրաքանչիւր
տարի կազմում է Գիւղատնտեսական Բաժանմունքի (կամ Փորձադաշտի) նա-
խահաշիւն ու տնտեսական պլանը, որոնք ներկայացւում են Թիֆլիզի Հայ
Գիւղատնտեսական Ընկերութեան Վարչութեան քննութեանը. սա, անելով իր
նկատողութիւնները՝ գործի նպատակայարմար կազմակերպութեան մասին,
վերադարձնում է այն Տնտեսական Խորհրդին՝ ի գործադրութիւն:

*) Գիւղատնտեսական Բաժանմունքի կառավարիչը առաջին տարում նշանակւում
է Դաւթեան ժառանգների կողմից, իսկ այնուհետև՝ ընտրւում է Տնտեսական Խորհրդի
կողմից և հաստատւում Դաւթեան ժառանգներից: Ժամօթ.

Ն Ա. Խ Ա. Հ Ա. Շ Ի Ի

ԴԱԹԵԱՆ ՓՈՐՁԱԴԱՇՏԻ, Ա. ԷԶՄԻԱԾՆՈՒՄ

Ա. ԱՆՇԱՐԺ ՇԻՆՈՒԹԻԻՆՆԵՐ ԵՒ ՄԱՍԵՐ

I Ցանկապատ:

- 1) Ցանկապատ և առու 50 դես. հողաբաժնի շուրջը - 1400 սաժ. (2-1¹/₂-1 արշ.) ա՛ 10 կոպ. . . . . = 140 ռուբ.
  - 2) Երկաթէ կանառներով 5 շաբթ ցանկապատելու երկաթ - 150 փուլ ա՛ 2 ռուբլի . . . . . = 300 «
  - 3) Փայտի ցցեր 700 հատ ա՛ 20 կոպ. . . . . = 140 «
  - 4) Դրանց տեղերը դնելը և անցկացնելն ու ամրացնելը սաժէնը 10կ. = 140 «
  - 5) « ներկելը - ա՛ 10 կոպ. . . . . = 70 «
- Ցանկապատ՝ ամբողջ 50 դեսեատինի համար **790 ռուբ.**

II Տնեսական շինություններ:

- 1) Մի կորպուս, քարաշէն, միահարկ. երկարութիւն 12 սաժ. լայն. 6¹/₂ սաժ. բաղկացած՝ 6 սենեակից, մի լսարանից, երկու նախասենեկից և 1 խոհանոցից . . . . . 6500 ռուբ.
  - 2) Մի սարայ՝ մեքենաների և գործիքների համար - երկար. 15 սաժ. լայն 3 սաժ. . . . . 1800 «
  - 3) Մի գոմ քարաշէն՝ երկարութիւն 12 սաժ. լայնութիւն 3 սաժ. 8 ձիերի, 8 եզների և 6 կովերի ու դրանց հորթերի համար 2000 «
  - 4) Մի նկուղ - ամբար գիւղատնտես. մթերքների, սերմերի համար 1500 «
  - 5) Թռչնատուն. 18 արշ. և 6 արշ. . . . . 700 «
- Շինությունների ծախք **12,500 ռուբ.**

III Օղերեւոյթաբանական կայարան:

- 1) Շինութիւնը . . . . . 100 ռուբ.
  - 2) Մեքենաներ և գործիքներ . . . . . 140 «
- Օղերեւոյթաբանական կայարան **240 ռուբ.**

IV Կուլտուրաների համար միանւագ ծախք:

- 1) Պտղատու պարաէզ՝ 2 դեսեատին - պլանտաժ . . . . . 200 ռուբ.
  - 2) 600 պտղատու ծառեր և անկիւններ ա՛ 40 կոպ. . . . . 240 «
  - 3) Դրանց անկելը ա՛ 10 կոպ. . . . . 60 «
  - 4) Դրանց ցիցեր և կապեր ա՛ 6 կոպ. . . . . 36 «
- Կուլտուրաների համար **536 ռուբ.**

V Պտղատու ծառերի սնկարան:

- 1) Պլանտաժ 1 դեսեատ. և 10,000 անկիւններ (սերմելը) . . . . . 200 ռուբ.
- Տնկարան **200 ռուբ.**

VI Ցուցական բանջարանց:

- 1) Երկու դեսեատին փորելը և մշակելը . . . . . 60 ռուբ.
  - 2) Մարգեր կապելը . . . . . 30 «
  - 3) Սերմեր և սերմելը . . . . . 100 «
  - 4) 10 ջերմոց (парникъ) 5 շրջանականոց ա՛ 35 ռուբլի . . . . . 350 «
- Բանջարանց **540 ռուբ.**

VII Ցասակագծումն (պլանիրովկա):

- 1) Ցատակագծումն՝ 50 դեսեատինի և ճանապարհներ շինելը . . . . . 225 ռուբ.
  - 2) Առուներ հանելը . . . . . 100 «
  - 3) Առուների շուրջ անկիւններ պցելը (10,000 հատ) . . . . . 250 «
- Պլանիրովկա եւ առուներ անկիւններով **575 ռուբ.**

Բ. ՇԱՐԺԱԿԱՆ

VIII Գործիքներ, կահ կարասիք եւ այլն:

- 1) Բնակարանի կարասիք (սեղաններ, աթոռներ և տան այլ իրեր) . . . . . 800 ռուբ.
  - 2) Լաբորատորիայի և մուզէյի գործիքներ . . . . . 350 «
  - 3) Գուլթաններ՝ միախոփ, երկխոփ 5 հատ ա՛ 46 ռ. . . . . 230 «
  - 4) Ցաքաններ, պլանէտ, մարկետներ, շաբթացաններ և այլն . . . . . 380 «
  - 5) Այգեգործական գործիքներ՝ նասոս, բժշկութեան գործիքներ, բահեր, բրիչներ, սեկատորներ, սղոցներ, թոխիներ և այլն . . . . . 260 «
  - 6) Քամհար (вѣялка), մաքրիչներ (сортировка) . . . . . 280 «
  - 7) Բրեզէնաներ, երկաթէ երկամանանի, եռամանանիներ, տաշկաներ, վեղրօններ, կշեռք և գոմի համար իրեր՝ օղեր, մաղի, վեղրօններ, շղթաներ և այլն . . . . . 370 «
  - 8) Ֆուրգոն, պալօզկա՝ երկու հատ ա՛ 120 ռ. . . . . 280 «
  - 9) Գոմերի ներքին սարքը . . . . . 400 «
  - 10) Կաթնատնտեսական իրեր . . . . . 220 «
  - 11) Գրադարան փորձադաշտի (մասնագիտական) . . . . . 350 «
- 3920 ռուբ.**

X Կենդանի ինվենտար:

- 1) 6 հատ աշխատուոր ձիեր ա՛ 100 ռուբլի . . . . . 600 ռուբ.
  - 2) 8 « աշխատուոր եզներ ա՛ 80 « . . . . . 640 «
  - 3) 6 « կաթնատու կովեր ա՛ 110 « . . . . . 660 «
  - 4) 1 « ցուլ . . . . . 200 «
  - 5) Թռչուններ՝ 10 ընտանիք . . . . . 300 «
  - 6) Աշխատուոր ձիերի լուծի սարք, նոյնը և եզների . . . . . 220 «
- Կենդանի ինվենտար **2620 ռուբ.**

ԾԱԽՔ ԸՍՏ ՅՕԴԻԱԾՆԵՐԻ

ա) Անւարժ.

- I) Ցանկապատ . . . . . 790 ռուբ.
- II) Շինութիւններ . . . . . 12,500 «
- III) Օղերեւոյթաբանական կայարան . . . . . 240 «

IV) Կուլտուրաների համար	536	«
V) Պաղատու ծառերի Տնկարան	200	«
VI) Բանջարանոց	540	«
VII) Պլանիրովկա, առուներ և դրանց ծառագարդելը	575	«
<i>Ընդամենը անշարժ</i>		15,381 <i>րուբ.</i>

բ) Շարժական

8) Կան կարասիք. գիւղատնտեսական գործիքներ ու մեքենաներ	3920	«
9) Կենդանի ինվինտար (51 հատ)	2620	«
10) Աննախատեսելի ծախքեր	385	«
<i>Ընդամենը շարժական</i>		6,945 <i>րուբ.</i>

1) ԱՆՇԱՐԺ	15381	րուբ.
2) ՇԱՐՃԱԿԱՆ	6540	«
3) ԱՆՆԱԽԱՏԵՍԵԼԻ	79	«
<i>Ընդամենը</i>		22,000 <i>րուբ.</i>

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ (ազմինիստրացիա)

1) Կառավարիչ փորձագաշտի (ազրոնոմ) տարեկան	1800	րուբ.
2) Սրա օգնական լաբորանտ այգեգործ. «	600 — 700	«
3) 6 տարեկան մշակներ ձ՝ 180 րուբլի «	1080 « 1200	«
4) Դրանց ուտեստը	520	«
<i>Տարեկան</i>		4000—4220 <i>րուբ.</i>

ՄԻՋՈՑՆԵՐ

1) 75,000 րուբլու 5 ⁰ / ₀ տարեկան	3500	րուբ.
2) Գիւղատնտեսական Փորձագաշտի տնտեսութիւնից (50 դես., որից կուլտուրաների տակ՝ 30 դես.)	3000 — 4000	«
<i>Ընդամենը</i>		6500—7500 <i>րուբ.</i>

ՏԱՐԵԿԱՆ ԾԱԽՔ

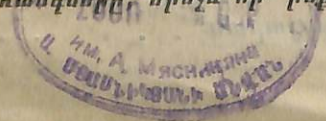
1) Ազմինիստրացիա և տարեկան մշակների	4000—4220	րուբ.
1) Տնտեսութեան ծախք՝ անասունների կերը, փորձեր, վար, ցանք, սերմ, հունձ և պահպանման համար	4000 — 3500	րուբ.
<i>Տարեկան ծախք ընդամենը</i>		8000—8720* <i>րուբ.</i>

Կազմեց՝ } Ա. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ
 գիւղատնտես՝ }
 Բնութեան առան և իրանց հաւանութիւնը աւելցին }
 Թիֆլիզ, 28-ին յունիսի, 1911 թ.

տ. Մարիամ Սուրէնեան
 օր. Եկ. Դաւթեան
 Յարութիւնեան Ա.
 Սուրէնեան Ալ.
 Բալանթար Ալ.

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
 ԿՐԹԱԳՐԱԴԱՐԱՆ
 7/31 1922

* Պակաս գումարը մօտ 1500—2000 րուբլի՝ տարեկան՝ երկու տարւայ ընթացքում հոգում են Դաւթեան Ժառանգները, մինչև որ ինքը տնտեսութիւնը ծածկի իր ծախքը՝ Ծ. Կ.

37. 792